

A decorative graphic consisting of blue circuit-like lines with small circles at the ends, extending horizontally from the left and right sides of the central text box.

FYZICKÉ ÚTOKY BĚHEM COVIDOVÝCH RESTRIKČÍ: VÝJEZDY ZÁCHRANNÉ SLUŽBY

VOJTECH PISL, JAN VOLAVKA, LUBOMIR STEPANEK, JAN VEVERA

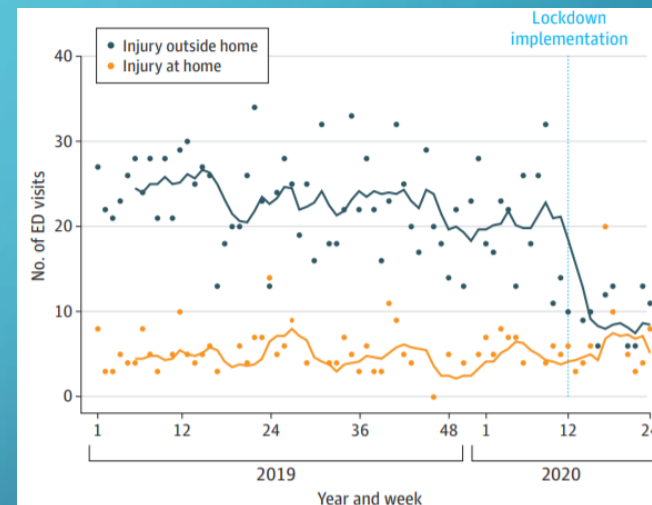
PSYCHIATRICKÁ KLINIKA, LÉKAŘSKÁ FAKULTA V PLZNI

XXXVI. KONFERENCE SOCIÁLNÍ PSYCHIATRIE

COVIDOVÁ RESTRIKTIVNÍ OPATŘENÍ MĚNÍ CHOVÁNÍ. MĚNÍ I NAPADENÍ?

Scoping review traumatických poranění (Wasseem et al., 2021)

- Absolutní počet traumatologických pacientů se snížil
- Proporce traumat v důsledku násilí se zvýšila

Cardiff, ošetření po napadení
(Shepherd et al., 2020)

Systematic review traumat v důsledku násilí (Beiter et al., in press)

- většina studií zkoumá proporce, nikoli frekvenci, ošetření v důsledku napadení

OBAVY Z NÁRŮSTU DOMÁCIHO NÁSILÍ

...se naplnily co do nárůstu proporce domácího násilí u traumatologických pacientů. Co do frekvence se:

- potvrzovaly na údajích NGOs a internetovém vyhledávání (nepřímé ukazatele)
 - (Boserup et al., 2020; Kofman & Garfin, 2020; Mohler et al., 2020; Neil, 2020)
- Medicínské záznamy často ukázaly pokles (malé vzorky, možnost dissimulace)
 - (Gosangi et al., 2020; Muldoon et al., 2021; Pichard et al., 2020)
- Policejní data často ukázala pokles (nepřímé ukazatele)
 - (McLay, 2021, Hoehn-Velasco et al., 2021)
- Nekonzistentní data, interkulturní rozdíly, rozdíly v definicích

česká data: Statistiky intervenčních center + dotazníkový průzkum ohrožených osob: „Ve 39% se život v době karantény v rodině zásadně nezměnil, naopak ve 4% zásadně ano. Někde situace vygradovala, jinde se dokonce zklidnila.“

(Vojtíšková et al, 2020)

PLZEŇSKÝ VÝZKUM

Data ze Zdravotní záchranné služby Plzeňského kraje, záznamy o výjezdech k napadení mezi 1.1.2017 a 30.4.2021:

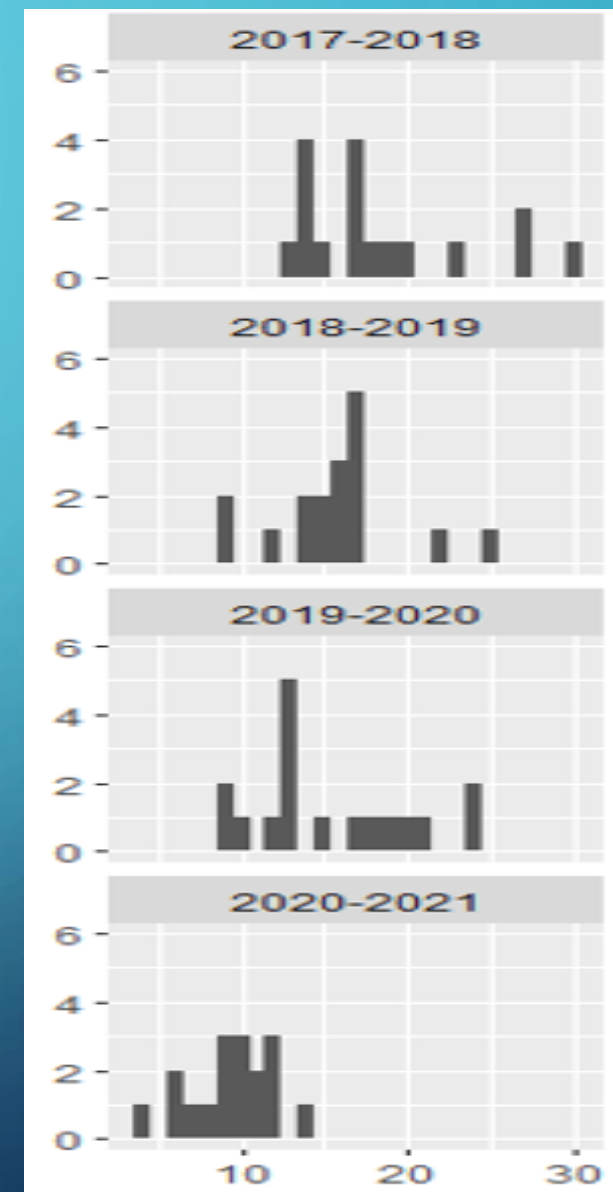
- Výhody:
 - bezprostřední návaznost na zranění (bez časového prodlení, zdravotnické místo sociálních/policejních)
 - široká datová základna (n = 3640, 14,81 útoků týdně)
 - údaje o závažnosti zranění (NACA classification: 0-6): umožňují usuzovat na neochotu volat vs neexistenci poranění
- Limity:
 - Záznamy určené pro jiné účely, nutnost interpretovat poznámky operátorů
 - Pacient nemusí být obětí, zahrnutí planých výjezdů, vycházení ze svědectví volajícího
 - ZZS někdy volá třetí osoba, která může být během pandemie přítomná s nižší pravděpodobností

LOCKDOWN VS PŘEDCHOZÍ ROKY

- Lockdown vs předchozí roky
 - Lockdown: zákaz vycházení v noci (vymahatelné):
 - 28.10.-12.12.2020 & 18.12.2020-11.3.2021
 - ANOVA, post hoc t-testy

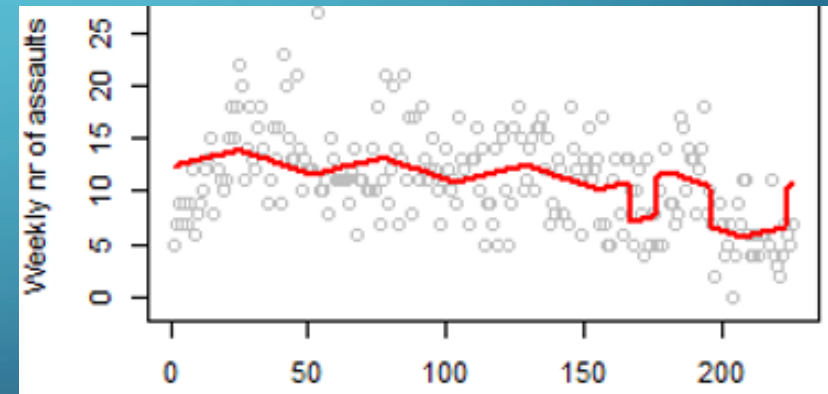
Výsledky:

- Liší se COVID (9,41 útoků) vs control (16,67 útoků)
- Marginální rozdíly v závažnosti (2.32 baseline vs 2.12 covid)

MEDODY: LINEÁRNÍ MODEL

- Vývoj od 2017 do dubna 2021
- Lineární regrese, počet útoků v závislosti na sezónních vlivech, čase a restrikcích
 - **Sezónnost:** počet dnů od zimního slunovratu / 180
 - **Čas:** počet týdnů od 1.1.2017
 - **Restrikce:** nouzový stav (téměř totožný se zavřením pohostinských zařízení): March 12th to May 17th and October 10th, 2020, to April 11th, 2021

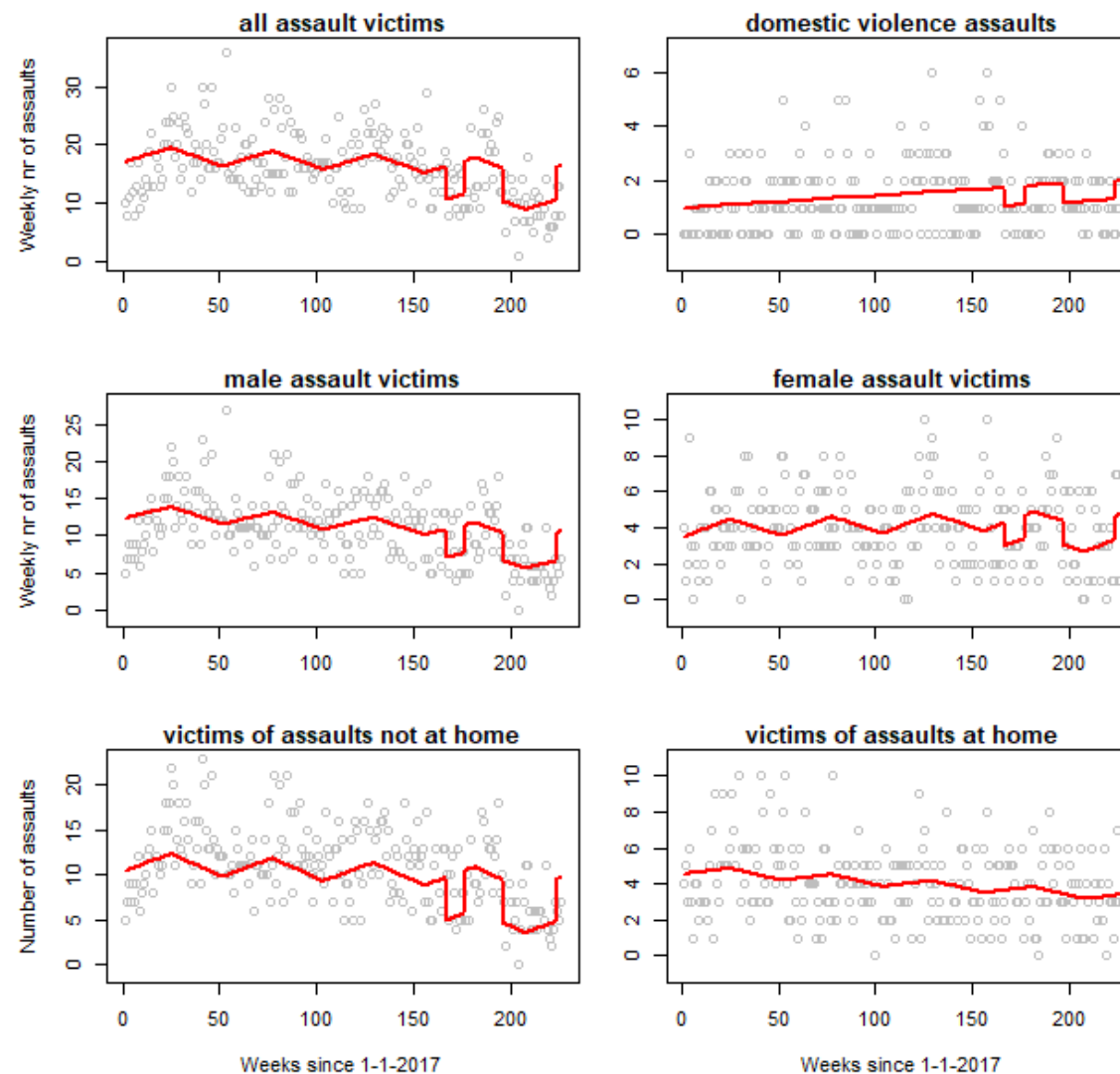

LINEÁRNÍ MODEL

Útoky celkově:

- 25.32% rozptylu četnosti útoků
- Klíčová role restrikcí ($\beta = .37$),
částečný nárůst v létě
($\beta = .14$), čas nesignifikantní
- 5.75% rozptylu v závažnosti,
nižší během restrikcí, ostatní
proměnné nehrály roli

Linear model of ambulance departures to:

LINEÁRNÍ MODEL

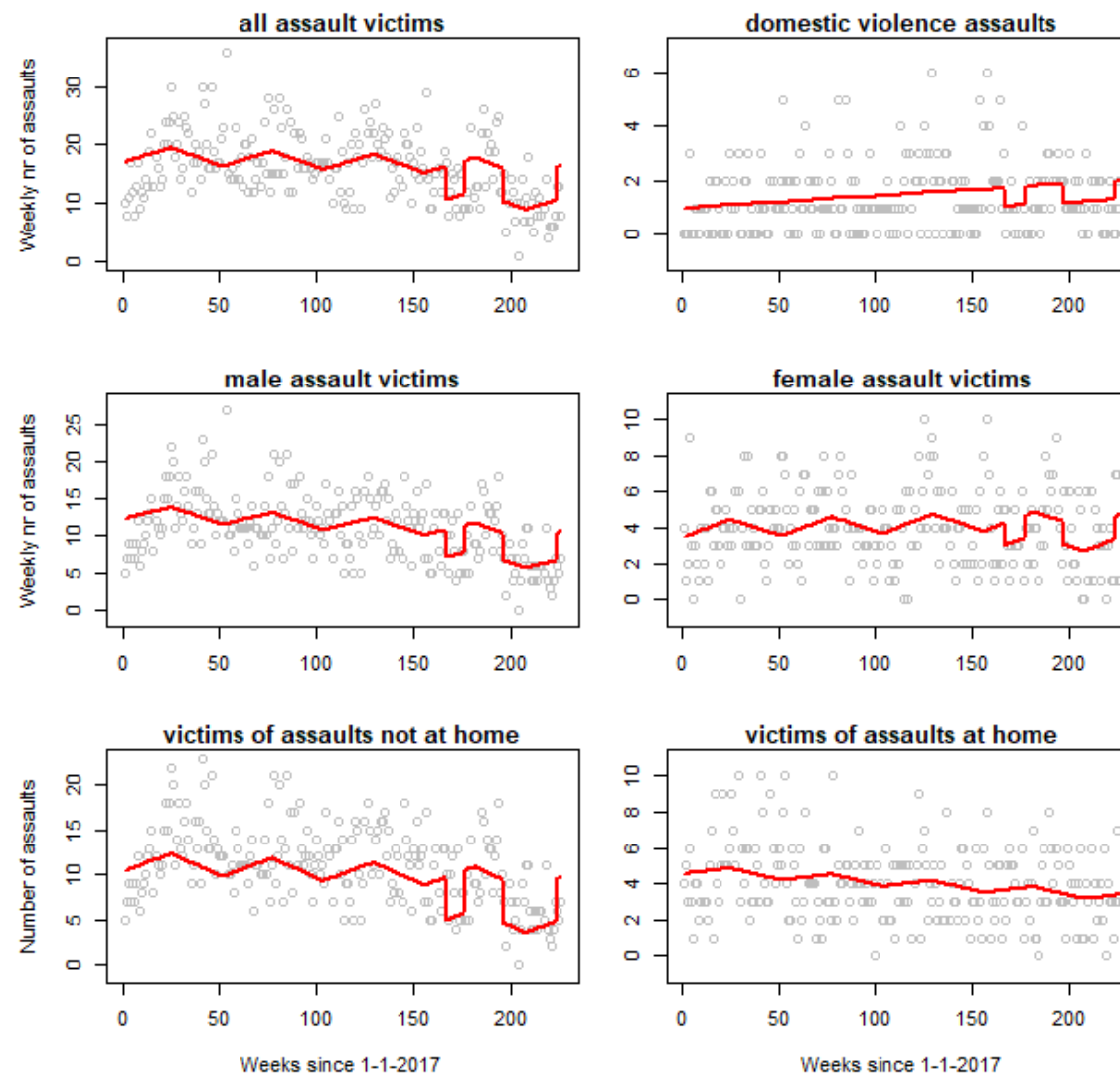
Muži:

- 25.71% rozptylu, všechny prediktory signifikantní
- Žádný efekt na závažnost

Ženy:

- 6.46% rozptylu: marginální snížení četnosti během restrikcí a v zimě
- Žádný efekt na závažnost

Linear model of ambulance departures to:

LINEÁRNÍ MODEL

Venku:

- 30.88% rozptylu četnosti, klíčový vliv restrikcí
- 5.68% rozptylu závažnosti, nižší během restrikcí

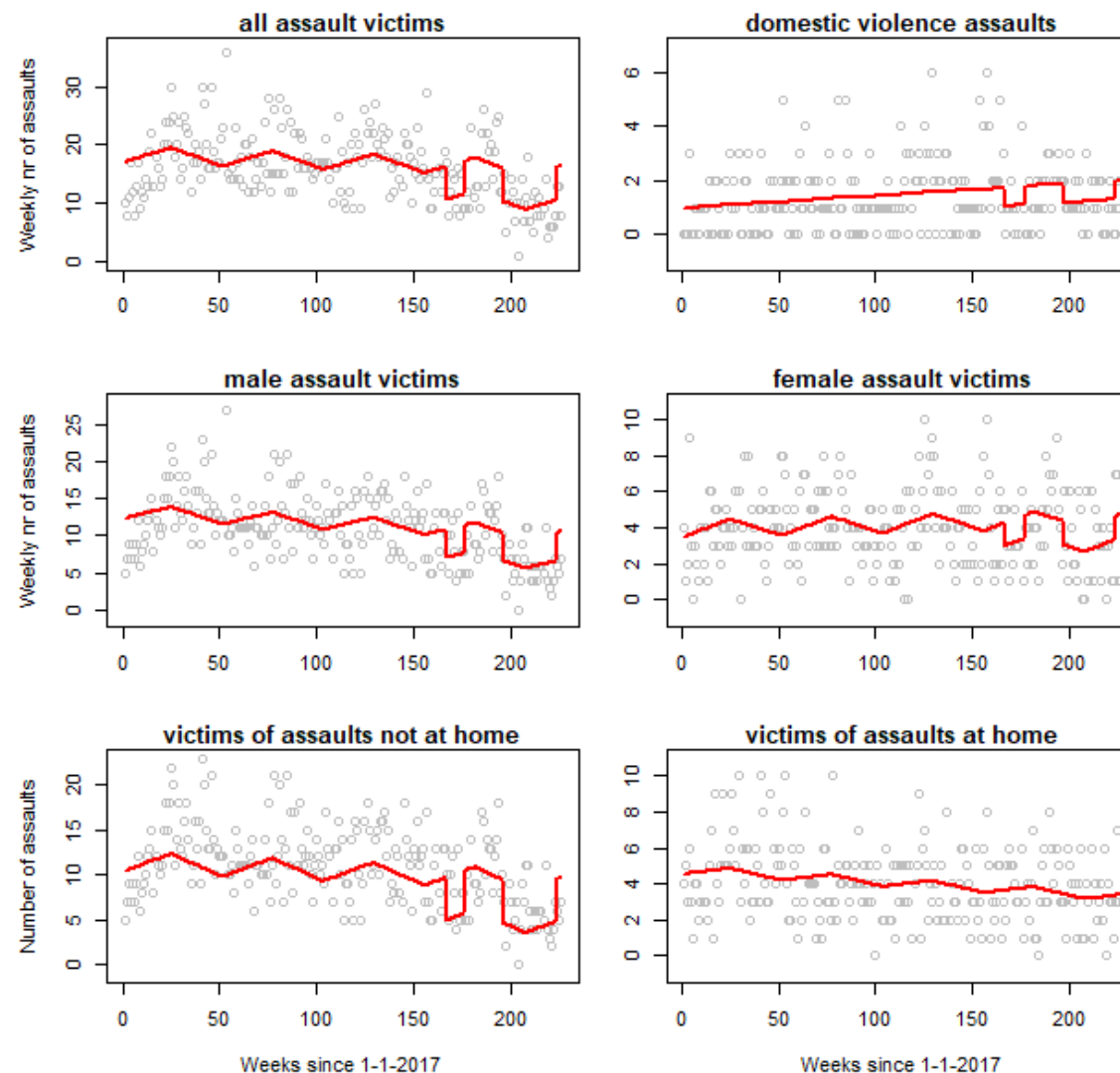
Doma

- 5,00% rozptylu vysvětleno poklesem v čase, žádný efekt restrikcí, žádný rozdíl v závažnosti

Domácí násilí

- 4.11% rozptylu vysvětleno nárůstem v čase a poklesem během restrikcí
- žádný rozdíl v závažnosti

Linear model of ambulance departures to:

INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

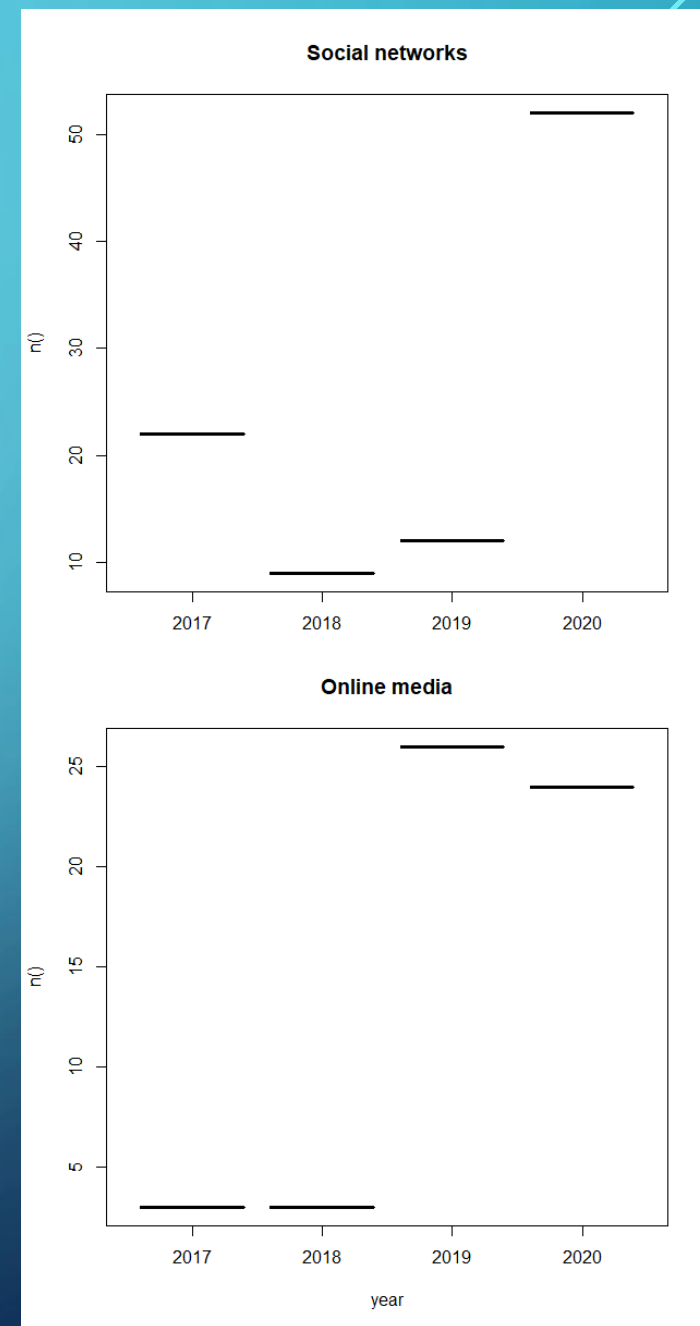
- Snížení výjezdů ZZS k útokům během covidových opatření o 43%
 - Závažnost zranění nestoupla, takže se snížil spíš počet útoků než ochota volat ZZS
- Snížení se týkalo zejména mužských obětí a násilí mimo domov
- Útoky na ženy & doma zůstaly stabilní
 - Závažnost se nezměnila, což opět vyvrací hypotézu o možném zvýšení násilí kompenzovaném nižší ochotou volat
- Domácí násilí: marginální úbytek svědčí o stabilním stavu během pandemických opatření
 - Závažnost se nezměnila

SYNTÉZA S DALŠÍMI DATY

- Celkové snížení útoků odpovídá zahraniční literatuře
- Snížení zejména u mužských pacientů odpovídá zvýšené proporci ženských obětí v době pandemie za celkového úbytku pacientů
 - rozdíl oproti poklesu násilí na ženách v Mexiku chápeme jako důsledek mexické prohibice
- Stabilní domácí násilí odpovídá zvýšené proporci domácího násilí za snížení celkového počtu pacientů v dalších studiích
- Kontrast se zvýšeným zájmem o téma domácího násilí v datech NGOs vysvětlujeme jako
 - rozdíl mezi fyzickými útoky vyžadujícími výjezd ZZS a emocionálním (a dalším) násilím
 - efekt zvýšené medializace
 - Alternativně: snížené přiznávání domácího násilí při volání ZZS během pandemie, které by ale zároveň mělo souviset se zvýšenou závažností – což našich v datech oporu nemá.

MEDIALIZACE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- Česká data: neziskové organizace Rosa a ProFem reportovaly na jaře 2020 vyšší poptávku (ProFem: 113 namísto 75 kontaktů za stejné období předchozího roku); Niklová a Moore (2020) výsledky interpretují jako nárůst domácího násilí
- Novotvar „ProFem“ je dohledatelný v mediálních archivech:
 - *ONLINE_NOW: monitorovací korpus internetové češtiny*. Ústav Českého národního korpusu FF UK
- Výsledky:
 - na sociálních sítích (Twitter+Facebook) bylo ProFem v daném období roku 2020 zmíněno 52x oproti 12x v roce 2019
 - V online médiích (aktualne.cz apod) zmíněno 24x za rok 2020, 26x za rok 2019 a 3x v každém z předchozích let.
- Závěr: rozdíly v propagaci služeb neumožňují jednoznačně interpretovat zvýšenou poptávku

ZÁVĚRY

- Co do násilných útoků jsou protipandemická opatření preventivním, nikoli rizikovým faktorem.